

BUITEN

11^e JAARGANG N°. 52.

ZATERDAG 29 DECEMBER 1917.

Foto C. Steenbergh.

BIJ DE WESTERKERK TE AMSTERDAM.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

- JACK DE ZANGER, DOOR HUBERT FOOTNER (12) BLZ. 614, 624
 OP DEN WESTERKERKTOREN TE AMSTERDAM, DOOR J. C.
 WAAL, GEÏLLUSTREERD BLZ. 613, 616—619
 DE HALICTIDEN, DOOR J. H. FABRE, VERTAALD DOOR
 G. H. PRINSEN GEERLIGS BLZ. 618
 DE VELDUIL, DOOR J. DAALDER DZ., GEÏLLUSTREERD „ 620
 HET TAFELLAKEN, DOOR H. „ 620
 WANDELINGEN IN PALESTINA (SLOT), DOOR MAURITS
 WAGENVOORT, GEÏLLUSTREERD BLZ. 621—623
 OUDEJAARSAVOND, DOOR S. A. K. BLZ. 622
 DE HANGENDE BEGONIA'S OP DE KERSTMIS-KEURING VAN
 DE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VOOR TUINBOUW-
 EN PLANTKUNDE IN DE ZALEN VAN „ARTIS" TE
 AMSTERDAM, ILLUSTRATIE „ 624

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie" of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten". Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdelyk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Afzonderlijke nummers: Prijs 25 cts.

JACK DE ZANGER.

EEN GESCHIEDENIS UIT HET HOOG NOORDEN VAN CANADA,

(12) DOOR HUBERT FOOTNER.

GARROD'S oogen volgden de zich terugtrekkende gestalte van Jean Paul. Hij lette niet op wat Jack tot hem zei. Het was maar al te duidelijk, dat hij in een andere stemming was dan zoeven.

Jack werd rood van kwaadheid. „Ben je nu al weer van idee veranderd?" zeide hij met een vloek.

„Ik moet weg," mompelde Garrod, met moeite opstaand.

Jack duwde hem weder neer. „Je blijft hier!"

Doch zoodra Jack hem losliet, probeerde Garrod weder op te staan en Jean Paul te volgen, die nu den oever beklommen had. Garrod was niet opgewassen tegen Jack, doch Jack kon zich moeilijk voorstellen dat hij daar almaar den ander moest blijven vasthouden tot Sir Bryson terugkwam. Hij keek om zich heen naar iets dat hem op een idee kon brengen. Aan den kop der kano zat een stuk touw. Na er een stuk van af te hebben gesneden, bond hij er Garrod's polsen en enkels mee, en liet hem liggen.

Jack ging er bij zitten en stak een pijp op, terwijl hij onderwijl Garrod grimmig gadesloeg, en zón op een oplossing. Garrod zeide verder niets, uitgezonderd dat hij een paar maal mompelde dat hij weg moest. Nu en dan rukte hij zwakjes aan zijn banden, als een stervende visch die naar adem snakt. Toch kwam het niet in Jack op om deze nieuwe phase van zijn ziekte in verband te brengen met de verschijning van den halfbloed. Jack voelde zich zeer terneergeslagen. „Welk nut had de bekentenis van iemand in een dergelijken toestand?" dacht hij. In Jack's eenvoudige geneesmethode was er slechts één middel tegen flauwvallen of aanvallen, namelijk koud water. Toen hij hieraan dacht, stond hij op, vulde zijn hoed in de rivier, en wierp Garrod den inhoud in het gezicht.

Dit had de gewenschte uitwerking. Garrod hijgde naar adem en huiverde, en keek Jack aan alsof hij hem voor het eerst te zien kreeg. Hij hield op met tegenstribbelen, en Jack maakte de touwen los. Garrod ging overeind zitten terwijl het water van zijn natte haar over zijn doodsbleeke gelaat droop. „Ik ben heelemaal nat," zeide hij, terwijl hij de rug van zijn hand omhoog hield. Zonder eenige nieuwsgierigheid aan den dag te leggen naar de oorzaak hiervan, droogde hij zijn gezicht en hals af met zijn zakdoek.

„Herinner je je waar wij over aan het praten waren?" vroeg Jack, zijn gretigheid verbergend.

„Je wou hebben dat ik iets schreef," zeide Garrod dof.

„Wil je dat nóg doen?"

Garrod knikte bevestigend, en stak zijn hand uit naar de pen en het boekje. Jack haalde ruimer adem. Het breede gedeelte van een pagaai diende Garrod als schrijftafel. Hij was volkomen gedwee.

„Maar weet je wat je op dit oogenblik doet?" vroeg Jack, de wenkbrauwen fronsend.

Garrod knikte wederom. „Je wilt dat ik een bekentenis zal schrijven," zei hij. „Wat zal ik schrijven?"

Jack dicteerde: „Ik, Francis Garrod, verklaar hierbij uit eigen vrije beweging, dat ik op den morgen van den negenden October negentienhonderd zes de som van vijfduizend dollar wegnam uit de kluis van de Canadeesche Bank te Montreal. Ik wist dat Malcolm Piers vertrokken was, en duldde dat hij van den diefstal beticht werd."

Hij teekende de bladzijde en dateerde haar. Na het boekje van hem te hebben aangenomen, stak Jack het in de borstzak van zijn flanellen hemd. Jack was werkelijk bewogen. Mogelijk bedacht hij, dat, hoewel hijzelf feitelijk de beleedigde partij was, de ander de wonde liet zien.

„Nu zul je je een ander mensch voelen," zeide hij ruw.

Garrod ging achterover op de steenen liggen, en bedekte zijn gelaat met zijn arm. „Je zult me zeker wel verachten, Malcolm," zeide hij.

„Je hebt nu al heel wat gedaan om 't goed te maken," zeide Jack. „Laat me wat tijd om 't met mezelf in 't reine te brengen."

Garrod's gedachten dwaalden af in een andere richting. „Wat zal zij ervan zeggen?" fluisterde hij.

Alles welbeschouwd, stond Jack hier ook voor. „Je hebt 't recht niet om in jouw toestand aan meisjes te denken," zeide hij, de wenkbrauwen samentrekkend. „Zet haar maar uit je gedachten, man, en probeer terug te krijgen wat je verloren hebt."

Garrod kwam weder terug op dien avond vijf jaar geleden. „Ik was niet van plan het geld weg te nemen," mompelde hij. „Nadat je weg was, kon ik niet slapen, en den heelen nacht speelde ik met het denkbeeld, alsof het een verhaal was. Gesteld dat ik het geld eens wegnam, zie je, hoe kon ik dan mijn spoor bedekken, en zoo voort. Maar ik was het geen oogenblik van plan. En den volgenden morgen, toen ik naar de bank ging, was ik alleen in de kluis voor een oogenblik, en stopte ik het pakje in mijn zak, enkel maar om het denkbeeld uit te voeren, en toen kwam Rokeby er bij vóór ik het terug kon leggen. Toen werd het geld geteld, en het tekort bemerkte. Ik had gelegenheid te over om het er weer in te leggen, want het werd twintigmaal geteld, maar steeds was ik bang gezien te zullen worden, en ik bleef maar talmen, en eindelijk werd er alarm gemaakt, en was het te laat. Het waren oude bankbiljetten, die niet konden nagegaan worden.

„Hoe ik den tijd die toen volgde, doorgekomen ben, weet ik nóg niet. Ik was bang het geld er weder in te leggen, omdat de lui praatten over mijn veranderd uiterlijk, en ik wist, dat, als het geld plotseling weder gevonden werd, zij mij zouden verdenken. Nu dachten zij, dat ik zat te piekeren om jouwentwil. Dat deed ik ook werkelijk, maar niet zooals zij dachten. Ik hield veel van je, Malcolm, en ik had werkelijk niet de bedoeling je te benadeelen. Ik deed het zonder het te willen, en vóór ik het wist was het zoover. Als ik bedacht dat ik je nog eens zou ontmoeten, brak het koude zweet mij uit. Ik had aldoor het idee dat je werkelijk terug zoudt komen. Ik kocht een revolver en droeg die altijd bij mij. Als ik je van aangezicht tot aangezicht ontmoet had, zou het me moed gegeven hebben om hem op mezelf te richten, wat ik zoo zonder meer nooit had kunnen doen.

„Maar je kwam niet. De zaak werd spoedig gesust. Ik verliet de bank, en mijn leven ging voort als dat van ieder ander. Ik dacht niet meer aan het geld. Maar toch was er iets anders in mij geworden. Ik was zenuwachtig en dwaas zonder te weten waarom. Ik kon 's nachts niet slapen. Ik was vol dwaze vrees, en keek aldoor om hoeken en over mijn schouder. En het werd hoe langer hoe erger."

Garrod's stem week geen oogenblik af van het toonloze half-fluisteren, dat klonk als van iemand die in zijn slaap praat. „Toen kwam ik hierheen," ging hij voort, „en liep ik jou onverwacht tegen het lijf. Het was alsof ik een slag tegen mijn slaap kreeg. Het kwam allemaal terug. Toen wist ik wat er was. Ik doodde mijzelf niet direct omdat ik bemerkte dat jij er niet van af wist. Ik wou dat ik 't gedaan had. Na dien tijd ben ik duizend dooden gestorven. Het is aldoor geweest alsof er messen in mijn hersens werden gestoken. Ik had het kunnen uitschreeuwen van..."

Jack begon zich hoe langer minder op zijn gemak te voelen, en eindelijk werd het hem te machtig, en riep hij uit: —

„Om 's hemelswil, vertel dit toch niet allemaal!" barstte hij los. „Tenminste niet aan mij. Ik ben degeen die door jou benadeeld ben. Veem in je!"

„'t Lucht me op me eens te kunnen uiten," zeide Garrod met een zucht. „Nu kan ik slapen."

Jack stond op. „Ja, dat is wat je noodig hebt. Ga mee naar je tent, en blijf voor 't overige van den dag liggen'."

„Maar — ik — ik blijf liever niet alleen," stamelde Garrod.

„Nou, ga dan hier in 't gras liggen," stelde Jack voor.

„Maar ga je dan niet weg zonder me wakker te maken?" vroeg Garrod angstig.

„Goed dan," zeide Jack.

Boven de steenen aan den oever strekte zich een smalle strook gras uit, die tegen de zon beschut was door dichte, overhangende

wilgen. Achter deze wilgen ging het pad dicht langs de insnijding van den oever. Garrod kroop in de schaduw en strekte zich uit. Een paar maal kwam hij haastig overeind om met onrustige oogen te zien of Jack er nog was. Eindelijk sloep hij in. Onder tusschen nam Jack, na naar zijn kano te zijn terug gekeerd, zijn populieren stokken weder op, met het zich algeheel verdiepen in de taak die hij onder handen had, dat zijne gewoonte was. Jack's bijzonder praktische aanleg was eensdeels zijn kracht en anderdeels zijn zwakheid. Hij bewaarde zijn energie door niet toe te geven aan den drang om te tobben over dingen, die niet onmiddellijk aandacht vereischten. Daarentegen maakte deze gewoonte om zich niet in dergelijke dingen in te denken, dat hij vaak onvoorbereid was als hij ze móést aanvatten. Op dit oogenblik, terwijl zijn vindingrijke blauwe oogen zijn zekere handen leidden, had hij weliswaar niet geheel opgehouden te denken aan de zonderlinge dingen die er hadden plaatsgegrepen, doch het geschiedde slechts half-bewust. Het bleek enkel uit het feit dat zijn hand nu en dan afdwaalde naar de binnenzak van zijn hemd om te voelen of het boekje er nog zat.

Jack had de kano gedeeltelijk in het water geschoven. De voorsteven dreef in een stil stukje water achter een steenen dammetje dat in den stroom uitstak. Door dit natuurlijke dammetje werd de stroom afgeleid, zoodat deze van hier recht aanschoot op den Hellemond, een duizend voet verder de rivier af. Deze opening was van hieruit echter bijna niet te zien. De eerste waterval verborg de met schuim bedekte draaikolken, en de kromming in de rotswanden belemmerde alle verdere uitzicht. Het was alsof de rivier hier in een rond baaitje met een steenachtigen oever ten einde liep. Slechts het luide, zware loeien van onder den rotswand duidde aan dat daar de „Hellemond” was.

Het kwam niet in Jack op, Garrod nu in het oog te houden, en daarom zat hij dan ook met den rug naar hem toe gekeerd onder het werk. En zoodoende merkte hij ook niet dat de wilgentakken boven Garrod's hoofd nu en dan even op zij werden geschoven, anders dan de wind dit zou gedaan hebben. Slechts een scherp en oplettend oog had de uiterst lichte beweging der takken kunnen bemerken, want ze was nauwelijks merkbaar en het geschiedde met lange tusschenpoozen. Na een poos werden de bladeren onderaan uiteengeschoven en er verscheen een donker, boosaardig gezicht. Het was Jean Paul. Na de positie van Jack te hebben verkend, trok het zich terug. Garrod lag onmiddellijk onder Jean Paul.

Er verliepen nog eenige minuten. Het geduld van den Roodhuid is eindeloos. Eindelijk bewoog Garrod zich in zijn slaap, en mompelde iets. Even later rolde hij zich op zijn rug, en was klaar wakker. Jack wierp hem een achteloozen blik toe, en ging door met werken. Terwijl Garrod naar de bladeren boven zijn hoofd lag te staren, kwam er ongemerkt een andere uitdrukking op zijn gelaat. De rimpels in zijn vleesch ontspanden zich een weinig, en het was of er een licht vlies over zijn oogen kwam. Even later richtte hij zich langzaam op zijn elleboog op, en keek naar Jack met precies dezelfde uitdrukking vol list en haat, die Jean Paul had laten zien. Hij liet zich snel weder vallen en bleef liggen wachten.

Even later, nadat Jack zijn duigen had afgewerkt, nam hij den hamer en de spijkers op, en na nog even naar den schijnbaar slapenden Garrod te hebben gekeken, stapte hij in zijn kano. Eerst zette hij den duig in den voorsteven er in, waarbij hij op zijn hurken zat, met zijn rug naar den wal gekeerd.

Garrod hief het hoofd weder op, en toen hij Jack's houding zag, kwam hij langzaam overeind, en begon uiterst behoedzaam over de steenen te kruipen. Boven tusschen de bladeren wezen een paar vurige oogen hem den weg. Nu bleek Jack's zich kunnen verdiepen in zijn werk zijn ongeluk te zijn. Terwijl hij er de spijkers indreef alsof zijn zieleheil afhing van de juistheid van zijn slagen, keek hij niet eenmaal om. Garrod legde de laatste vijf meter af in een ren, waarbij hij half gebukt ging. Terwijl hij den kop van de kano aanvatte, en al zijn krachten inspande, schoof hij de kano verder het water in.

De kracht en het plotselinge van den duw wierpen Jack plat op zijn rug in de kano. Tegen dat hij zich hersteld had, had de stroom de kano gegrepen, en, terwijl deze steeds grooter vaart kreeg, schoot zij recht op den Hellemond aan.

Het moet tot Jack's eer gezegd worden, dat, hoewel hij zich had laten verrassen, hij geen tijd liet voorbijgaan. In oogenblikken van gevaar behield hij volkomen zijn bezinning. Zijn heldere, waakzame, berekenende oogen zochten naar den pagaai, doch deze lag op de steenen waar Garrod hem gebruikt had. Hij keek naar Garrod. Deze had zijn geweer opgeraapt en kwam naar hem toelopen. Hij hield de voortschietende boot bij langs den rand der steenen. Niet meer dan vijftig voet scheidde de beide mannen. Jack mat den afstand naar het stille zijwatertje. Tien slagen zwemmen zouden hem er veilig gebracht hebben.

„Als je overboord springt, schiet ik!” riep Garrod heesch. „In 't water kan ik je gemakkelijk raken.”

Jack zag in dat hij met een krankzinnige te doen had, en hij verspilde dus geen verdere woorden aan hem. Het was akelig om Garrod te zien, zooals hij voortsloep en struikelde over de steenen, met zijn schrille oogen op Jack gevestigd. Onder het gaan mompelde hij: —

„Ik moet je dooden. Ik kan er niets aan doen. Ik móét 't doen!”

Jack ging in de kano staan. De blauwe oogen waren vast, en zijn smalle lippen sloten zich vastberaden, doch de warme kleur

week langzaam uit zijn door de zon verbrande gezicht, zoodat het eindelijk op oud ivoor geleek. Dit alles had sneller plaats gegrepen dan wij het hier kunnen verhalen; de kano had haar grootste snelheid nog niet bereikt, hoewel het Jack toeleek alsof ze vloog. Het beschuttende zijwatertje strekte zich nog tusschen hem en den oever. Hij had nog een minuut om een keus te doen. De loeiende canyon, die de groote boomstammen tot splinters vermaalde, stond hem levendig voor den geest; daarentegen kon hij over boord springen, en zijn op- en neergaand hoofd tot mikpunt maken voor een dolleman. Plotseling hoorde hij een vrouwenstem luid roepen:

„Jack, wat doe je daar? Kom direct naar den wal!”

Hij keek om en zag Linda op het pad aan den oever staan. Zij kon Garrod niet zien door de struiken tusschen hen. Zij kwam aansnellen, zonder ergens op te letten. Garrod hoorde de stem, en, terwijl hij er zich naar toewendde, bleef hij plotseling stilstaan. Zijn spieren ontspanden zich, en de kolf van het geweer viel op de steenen.

Jack lachte en sprong overboord. Een half dozijn slagen voerden hem in het stille water; twintig deden hem met handen en knieën op de steenen belanden. Na juist tegenover Garrod te zijn opgestaan, rukte hij hem het geweer uit de krachteloze vingers, en slingerde het weg in de struiken. Zonder naar het meisje om te zien, liep hij over de steenen terug, sprong in het water, en, na de kano van koers te hebben doen veranderen, kroop hij aan boord. Het was nu een kwestie tusschen zijn kracht en die van den zuigenden stroom. De kano bleef in den stroom staan alsof zij besluiteloos was. Eindelijk draaide zij beetje bij beetje om, gleed naar den wal, en liep aan den grond, misschien vijf meter van de plaats waar het veilige zijwatertje eindigde.

Toen hij ten tweeden male landde, wierp Linda zich weenend en bevend aan zijn druipenden borst. „Waarom heb je me zoo doen schrikken?” riep zij uit terwijl zij hem met haar kleine vuisten sloeg.

Jack lachte en hield haar op een afstand. „'t Is een goeie boot,” zei hij „en bovendien lag de hamer, de eenige die wij hebben, er in.”

„Hoe kwam je zoo af te drijven?” vroeg zij.

Jack keek naar Garrod en zijn gezicht werd hard. Garrod stond nog altijd op de plaats waar hij was blijven stilstaan. Zijn oogen misten alle uitdrukking. Linda vloog naar hem toe, haar bevende tengere gestalte vol bedreiging.

„Lafaard die je bent!” siste zij.

Jack hield haar terug. „Laat hem met rust,” zeide hij. „Hij is zijn verstand totaal kwijt!”

Hij begon Garrod, zonder dat deze tegenstribbelde, naar het kamp terug te leiden. Plotseling herinnerde hij zich het notitieboekje, en zijn hand vloog naar zijn zak. Het was verdwenen.

EEN PIJNLIJK ONDERHOUD.

Sydney Vassall, die zich afvroeg wat er van Linda geworden was, liep het kamp door, heimelijk naar haar zoekend. Ook de beminnelijke jonge aide-de-camp had in deze dagen hartepijn. Een zeker instinct zeide hem, dat de nederige houding, die hij tegenover haar steeds aannam, er nooit toe zou leiden haar aandacht op hem te vestigen, doch hij zag geen kans deze houding te wijzigen. Hij was het slachtoffer van zijn eigen beminnelijkheid.

Toen hij aan den oeverrand kwam, ontmoette hij de zonderlinge, kleine processie; Garrod met zijn woesten, onbestemden blik; Jack met zijn hand aan Garrod's kraag, en Linda, die op een afstandje volgde, bleek, en verschrikt. Vassall onthutste er van. „Wat is er?” stamelde hij.

Jack liet Garrod los, en keek hem met booze oogen aan. „Hij is gek,” zeide hij kortaf. „Gewoonweg gek!”

Vassall deed een schrede achteruit. „Stil toch, om godswil,” zeide hij zacht. „Ze zal je nog hooren!”

„O, zij weet 't al,” zeide Jack onverschillig. „De kwestie is maar, wat moeten we met hem aanvangen?”

Vassall's eerste aandrang was altijd, schokkende dingen voor de vrouwen verborgen te houden, en derhalve zeide hij dan ook tot Linda: „Mevrouw Worsley heeft zich al afgevraagd waar je toch blijven mocht; je zult haar in de groote tent vinden.”

Waarop Linda ongeduldig antwoordde:

„Stel je niet aan!”

„Maar dit is geen plaats voor jou,” ging Vassall ernstig voort; „ik verzoek je vriendelijk naar Mevrouw Worsley te gaan, en ons dit te laten opknappen.”

„Geen plaats voor mij?” barstte Linda uit. „Wat denk je wel dat ik ben? 'n Pop misschien? Ik kan Jack minstens evengoed helpen als u.”

Vassall werd bleek bij het hooren van dien naam op haar lippen.

Garrod stond daar roerloos en staarde zonder iets te zien of te hooren voor zich uit.

„Hij is nou kalm,” zeide Jack, terwijl hij zich de kin wreef. „Maar 't valt niet te zeggen wanneer hij weer opnieuw kan uitbarsten. 'n Tent is geen plaats om een dolleman in te bewaren. We zullen hem dus moeten binden, Vassall.”

„Maar dat kunnen we niet doen,” mompelde de ander. Hij wong bijna de handen. „Dit is al te vreeselijk! Wat zal Sir Bryson er van zeggen?”

(Vervolg op blz. 624 van dit nummer).

Foto C. Steenberghe.

OP DEN WESTERKERKTOREN.

DE WESTERKERK, GEZIEN UIT HET GEBOUW VAN DE EERSTE HOLLANDSCHE LEVENSVZERZEKERING-MAATSCHAPPIJ.

OP DEN WESTERKERKTOREN TE AMSTERDAM.

AMSTERDAM is zoo geheel gebouwd op een plat grondvlak, dat wij nergens punten hebben om van een hoogte de geheele stad te overzien.

Dit gemis kan alleen maar vergoed worden door zeer hooge gebouwen of door torens, vanwaar men een uitzicht genieten kan naar alle windstreken.

Maar zelfs niet van de hooge gebouwen, en evenmin van de daken der huizen, geniet men ten volle van het panorama der stad. Daar ziet men maar een gedeelte van.

Alleen onze torens garanderen een algeheel overzicht van Amsterdam.

Jammer genoeg kan niet iedereen die wil van dit uitzicht genieten — want om te kunnen klimmen naar de torentransen moet men goede beenen bezitten — en een goede gezondheid en geen hoogtevrees kennen.

De gemeente heeft die torens nimmer beschouwd als een middel voor stadgenoot en vreemdeling om van het stadspanorama te genieten — een paar jaar geleden heeft zij voor 't eerst, en ik geloof bij wijze van proef, de gelegenheid opengesteld om den Westertoren te beklimmen, tot aan den eersten trans. 1)

Amsterdammers hebben die torens ook eigenlijk nimmer als uitzichttoren beschouwd, wel als kerktoren, wier groote uurwerken de tijden uitgalmen over de stad, of die vaak als een zeer pittoresken achtergrond van grachten of straten dienst doen.

Had men met het andere doel eerder rekening gehouden — wie weet, of in onzen ouden Westertoren niet een moderne lift al op en neer ging, om belangstellenden op die wijze te vervoeren!

Tegen een klim van 120 treden tot den eersten trans kan echter onder normale omstandigheden geen bezwaar bestaan, te minder waar ons zulk een fraai panorama te wachten staat.

We hebben niet de weinige minuten geteld, die we nodig hadden om van den ingang van dezen toren aan de zijde Prinsengracht, volmaakt kalm, niet moe, zonder te transpireeren, boven te komen op het eerste bordes, maar die tijd is gauw voorbij gegaan.

Het klimmen is niet het prettigste werk. Het genieten, boven, op den torentrans, van het ruime, wijde, vroolijke stadspanorama is het beste!

Doch onderweg heeft men wel het een en ander op te merken, dat ons voldoende afleiding bezorgt.

Eerst vangt de klim aan met het opstijgen van een in Egyptische duisternis gehulde steenen wenteltrap, wier wendingen zeer kort zijn, en van welker beklimming men duizelig zou worden, indien de tocht op die wijze lang moest worden voortgezet!

Op dit donkere deel van den toren gaat de torenwachter ons met een kaarslantarentje voor.

Weldra heeft men een platform bereikt, waar het daglicht ons weer tegenstraalt uit een aantal ramen in een eenigszins vierkante ruimte.

Het opstijgen voortzettende, eerst langs een kleine wenteltrap van hout, dan langs steile ladders, bemerkt men weldra, dat deze toren meerdere van die tusschen-stations heeft.

Geteld zijn het er vijf, en hoe hooger wij stijgen, hoe meer we die tusschenverdiepingen waardeeren — om onderhands even op ons verhaal te komen.

Af en toe wordt het wel weer eens een beetje duister, maar dank zij enkele kleine ramen in de muren toch zelden zóó, dat we heelemaal niets meer zien kunnen en op den vast moeten gaan.

Op een der platformen zijn muurnissen met banken — waarop eertijds gevangenen, in den toren opgesloten, plachten te zitten en te slapen.

Een andere merkwaardigheid op onzen tocht zijn drie groote, aan dikke balken opgehangen klepelklokken, die alleen bij heel bijzondere gelegenheden hun geklepel over de stad heenbeieren 2) en hier en daar bevinden zich fakkels aan de wanden die bij brandgevaar door de brandweer gebruikt kunnen worden.

Inderdaad zou dan nog al iets aan dezen ouden toren, met zijn groot houtmateriaal, brandbaar zijn. Een brand zou een zware ramp wezen, als men bedenkt, dat alles aan den toren, van den tweeden trans af, geheel uit hout bestaat!

Op het bovenste platform aangekomen, is men dan ook aangenaam verrast de aanwezigheid te mogen constateeren van een groot reservoir, waarin tot op deze hoogte (44 M.) het Vechtwater opgepompt kan worden, dat dan van hier door middel van een handbrandsput hoogerop gepompt kan worden — en met brandslangen tot den nok opgevoerd!

De o.aangename gedachte aan de mogelijkheid, dat deze oude, beroemde toren met zijn slanke lijnen, aan de vlammen prijs gegeven zou kunnen worden, zijn wij echter het volgende oogenblik weer vergeten, wanneer een deur open gaat en het heldere daglicht en een frissche wind ons tegenstroomen.

De ruimte daar voor ons is zoo diep — het vergezicht zóó wijd — dat het ons een oogenblik stil te moede wordt.

We zijn nu zóó hoog gestegen, zonder het gedurende den klim te hebben opgemerkt, dat wij ver boven het daken-niveau der stad gekomen zijn.

In werkelijkheid zijn we boven het stof der stad en het lawaai uit.

Foto's C. Steenbergh.

OP DEN WESTERKERKTOREN.

BOVEN: GEZICHT IN OOSTELIJKE RICHTING OP HET HART DER OUDE STAD. BENEDEN: GEZICHT IN N.-OOSTELIJKE RICHTING.

Van nadere aanduiding der torens, duidetijk herkenbare gebouwen enz. onthouden wij ons opzettelijk. De belangstellenden zullen ongetwijfeld alles gaarne zelf willen nagaan.

De stilte groet ons en bij het neerkijken over die zee van daken, die stad, waarboven we nu zijn verheven, sluiten we voor het heldere licht, dat hierop neerzeeft, even onze oogen.

Die eerste aanblik doet het oog, aan de duisternis gewend geraakt, even pijnlijk aan.

Doch dan zien we opnieuw, met een gewaarwording van vreugde.

Recht onder ons ligt het kantige dak der kerk, door twee zij-daken gekruist.

Daarover heen en vèr, vèr daarachter breidt de stad haar daken uit, naar links, naar rechts, tet eindeloos vèr aan den horizont.

Er komt echter een grens aan die dakenzee — want aan den einder zien wij water — blinkend water met witte zeilen — dat moet de Zuiderzee zijn.

En tusschen deze dakenzee van roode en grijze pannen en platforms, steken bekende hooge gebouwen uit — de nok van het Paleis op den Dam, recht voor ons uit — ter linkerzijde de dwarsliggende kap van het Centraalstation, en heel rechts, tamelijk hoog boven zijn omgeving uit, het Paleis van Volksvlijt met zijn eivormigen koepel en breede daklijnen ter weerszijden — met zijn front zoo breed mogelijk naar ons toegekeerd.

Verder torens en boomt, groen van grachten en tuinen tusschen al dat paars en grijs in!

We zoeken naar allerlei bekende dingen. In het scherpe licht, in die groote ruimte, vinden we ze, één voor één!

Dan wandelen we langzaam, zoekend, kijkend, spiedend, den trans om met zijn veilige hoog steenen balustrade 3) voor ons.

Rechts vinden we de Prinsengracht, aan onzen voet gekruist door de Raadhuisstraat. We volgen haar blanken spiegel tot de eerste, verre bocht.

Daar ligt het groote gebouw van Hirsch recht achter. En even rechts daarvan de spitse torentjes van de R. K. kerk in de Obrechtstraat.

Wonderlijk vreemd wordt hier ons begrip van richting en afstand om hals gebracht.

Tusschen het kluwen van al die huizen en gebouwen raakt onze blik op 't laatst verward.

Heel links zien we de vreemde kap van het Circus Carré en begrijpen, welke richting derhalve de Prinsengracht van hier uit nemen moet om tot dat ver verwijderde punt te komen met een al zeer groote bocht.

Wij kijken naar den horizon: daar ligt de Kalfjeslaan natuur-

lijk en die toren ginds is Amstelveen en daarachter zijn weer weilanden en die stipjes zijn grazend vee.

Aan de derde zijde komt een nieuwe verrassing. Recht beneden ons ligt de Jordaan, met haar schilderachtige groepeerings van roode en blauwe daken, met haar lange straten; een paar kijken we diep in.

Hoe dikwijls hebben wij niet van uit deze volksbuurt opgekeken tot den toren, met zijn uitgesculpt middenstuk, prijkende met het Amsterdamsche wapen, welk middenstuk nu vlak achter onzen rug oprijst, groot en indrukwekkend, van donker grijs gesteente, tot aan den tweeden trans. Het bovenstuk, met de keizerskroon en de wijzerplaten, 4) is nu voor ons onzichtbaar, verborgen boven den ver uitstekenden tweeden trans — maar hoe herinneren wij ons, welk een fraaien achtergrond die gansche toren ons bood in menig druk Jordaanisch straatje en slopje.

Heel in de verte, daar liggen de torens van Haarlem — een breede, gekartelde duinrand sluit den horizon voor ons af. Achter dien duinrand ligt de Noordzee.

En voor ons, langs den Admiraal de Ruyterweg, kruipt, als een rups, de elektrische tramwagen voort naar Haarlem!

Eindelijk aan de vierde zijde — het Noorden van Amsterdam — het IJ in de verte — Holland's groene, malsche beemden er achter — een niet zoo verre dakenzee daarvoor — met eigenaardig veel grachtvakken met groene boomen.

Voor al het mooie, heldere weer deed ons zèér daarboven van het uitzicht genieten.

Het was moeilijk, van dit panorama te scheiden. Maar het moest toch ten slotte... Een zware lucht, die inmiddels kwam opzetten van de Zuiderzee, deed ons besluiten terug te keeren, weer de vele trappen langs, door half-licht en half-duister naar beneden.

Voor we onzen tocht aanvingen, hadden we er op gelet, dat de horizon helder was, zonder stof en nevelen, die een waas leggen op het landschap, en de voorwerpen voor ons oog omsluiëren en verwijderen.

Anders — we hoorden het van onzen geleider — kan 't hier nog al eens den eenen dag schelen met het uitzicht bij den anderen dag.

Er was een ferm briesje en de lucht was gedeeltelijk bewolkt. Maar een paar maal gleed de warme gloed der zon lichtend over het stadspanorama heen.

Foto C. Steenbergh.

OP DEN WESTERKERKTOREN. GEZICHT NAAR HET ZUIDEN.

Nadat de tocht was volbracht, hadden we wel wat vuile handen gekregen van de touwen en leuningën. De ongewone beweging was echter voor de spieren niet slecht geweest.

Wij raden ten slotte ieder, die het kan, zoodra een gunstiger jaargetijde is aangebroken, de herinneringen in zich wakker te gaan roepen, die men nog lang behoudt, van het mooie uitzicht op dezen toren, door hem zelf te gaan bestijgen.

J. C. WAAL.

- 1) Toegangspreis 25 ct., 2 x pr. week. Dinsdags- en Vrijdagsmiddag des zomers tusschen 1—3 ure.
- 2) De laatste maal bij de geboorte van Prinses Juliana.
- 3) Eenige steenen spijlen van deze ballustrade zijn in den loop der tijden door ijzeren vervangen. Op die ballustrade staan ook een aantal steenen ballen, zwaar en groot. Een dier ballen is eens bij een storm van den toren gewaaid en op de kosterswoning terecht gekomen, waar zij veel schade aanrichtte, zonder echter ongelukken te veroorzaken.
- 4) Iederen morgen vóór zessen klimt de stadsklokkenmaker den toren op, om het uurwerk aan den gang te houden. Om deze klok op te winden, heeft hij een half uur noodig.

DE HALICTIDEN.

DE PORTIERSTER.

De woning, die de afzonderlijk levende bij in 't begin der lente gegraven heeft, blijft, zoodra de zomer aanbreekt, de onverdeelde nalatenschap voor alle leden van het gezin. Die woning bevatte een tiental cellen, waaruit uitsluitend wijfjes te voorschijn zijn gekomen, hetgeen bij de drie Halictussoorten 1) regel schijnt te wezen. In de zomer-generatie echter zijn de beide geslachten nagenoeg even sterk vertegenwoordigd.

Indien het gezin niet aan tal van rampen was blootgesteld, als het niet te lijden had van den in het vorige artikel beschreven parasiet, dan zou het derhalve uit een tiental zusters bestaan, die, alle even ijverig van aard, alle even zeer in staat zijn moeder van een komend geslacht te worden. Verder is de moederlijke woning volstrekt geen uitgewoond huis: de toegangs-galerij, 't voornaamste deel van 't verblijf, kan na verwijdering van 't puin nog zeer goed dienst doen; dat is alweer zooveel kostbare tijd gewonnen. Ook de cellen onder den grond verkeerën nog in goeden staat, alleen dienen de muren met behulp van de tong een weinig „aangestrekten” te worden.

Wie van de zes of zeven overlevenden, die aan de vervolgingen ontsnapt zijn, zal de moederlijke woning erven? De zusters, die gelijke aanspraken op de nalatenschap hebben, schijnen haar als gemeenschappelijk bezit te erkennen. Vreedzaam komen en gaan ze door de zelfde toegangspoort, een ieder wijdt zich rustig aan zijn arbeid en niemand, die er aan denkt, elkaar den doortocht te bemoeilijken of te beletten. Beneden heeft ieder haar eigen domein, haar groepje van cellen, die bijgebouwd moesten worden, toen er, nadat de oude, in gebruik genomen waren, ruimte te kort kwam. In die slaapkamertjes, die 't individueel bezit van ieder wijfje zijn, werkt het in stille afzondering. Overal elders kan het verkeer onbelemmerd plaats hebben. Wanneer de werkzaamheden in vollen gang zijn, is het zeer de moeite waard de verrichtingen der bijen te bespieden. Daar komt juist een uit 't veld terug, de behaarde pooten rijk met stuifmeel bevracht. De doortocht is vrij, zoodat de bij plotseling in de aarde verdwijnt;

waarom zou ze zich ook op den drempel ophouden, er is haast bij 't werk. Maar 't komt ook voor, dat er twee kort na elkander thuis komen, de gang is te nauw om elkaar te passeren en vooral met 't oog op de meelvrucht dienen al te heftige schokken vermeden te worden. In dat geval gaat het bijtje, dat zich het dichtst bij den ingang bevindt, het eerst naar binnen. De anderen maken queue en met eerbiediging van elkanders rechten wachten ze geduldig haar beurt af.

Dikwijls ook heeft er een ontmoeting plaats tusschen een bijtje, dat op 't punt staat uit te gaan en een ander, dat juist thuis komt. In dat geval geeft de laatste den voorrang aan de eerste. Maar de beleefdheidsvormen worden wederzijds in acht genomen. Ik heb er ook wel gezien, die op 't punt van de woning te verlaten, even terug gaan en den toegang vrijlaten voor haar, die zoo juist is aangekomen. Door deze wederkeerige beleefdheden kan het verkeer ongehinderd plaats hebben.

Maar er is hier nog meer te bewonderen dan de orde, bij de voorpoort in acht genomen. Zoodra een Halictus van zijn tocht uit de velden op 't nest teugkomt, ziet men een soort van val-luik, dat de woning sloot, plotseling neervallen en den toegang vrij laten. Maar nauwelijks is de aangekomene binnen of 't luik komt weer op haar plaats terug en sluit opnieuw de opening. Ditzelfde ziet men eveneens gebeuren, als een bijtje de woning verlaat.

Wat mag toch wel dat sluitstuk wezen, dat evenals een zuiger in de mijnschacht op en neder gaat, en voor iedere vertrekkende en ieder aankomende het verblijf opent en weder sluit? Het is een tot portier van 't etablissement aangesteld wijfje-Halictus. Met haar grooten kop vermt zij boven in den put een stevigen sluitboom. Wil iemand der huisgenooten binnenkomen of uitgaan dan trekt zij aan 't touw, d. w. z. zij treedt terug tot een punt, waar de gang breed genoeg is, om elkander te passeeren. Maar aanstonds klimt zij weer naar de opening, die zij met haar kop sluit. Onbeweeglijk houdt zij de wacht en verlaat haar post niet, dan om een lastigen indringer te verjagen.

Laten we van haar kortstondige verschijning buiten het hol profiteeren. Men ziet het haar dadelijk aan, dat het een Halictus is, evenals de andere, die in- en uitvliegen, maar haar schedel is kaal en haar costuum is haveloos en versleten. Op haar half onthaarden rug zijn de fraaie zebra-strepen bijna verdwenen. De lampen, die zij draagt, spreken duidelijk voor zich zelve.

De bij, die de wacht heeft en aan den ingang van 't hol de functie van concierge vervult, is ouder dan de andere. Het is de stichter van het etablissement, de moeder der nijvere zusters, de grootmoeder der tegenwoordige larven. In haar lente, nu drie maanden geleden, heeft ze zich met haar eenzamen arbeid afgesloofd. En nu rust ze op haar lauweren? O, neen, bij haar is van geen rust sprake. Ze werkt nog dagelijks, ze komt het gezin zooveel ze kan te hulp; maar niet meer in staat voor een tweede maal moeder te worden, wordt ze concierge: ze opent de woning voor de leden van haar gezin en houdt de vreemdelingen op eerbiedigen afstand.

Het voorzichtige geitje keek door een reet van de woning en riep den wolf toe: „Toon me eerst je witten poot, anders doe ik niet open.” Niet minder voorzichtig zegt de grootmoeder tot de buitenstaanders: „Toon me je gelen poot van een Halictus, of ik laat je buitenstaan”. Niemand wordt tot de woning toegelaten, of hij moet tot de familie behooren.

Foto C. Steenbergh.

OP DEN WESTERKERKTOREN. GEZICHT NAAR HET NOORDEN.

Daar komt inderdaad dicht bij 't hol een mier voorbij, die, zooals bekend is, 't met 't eigendom van een ander zoo heel nauw niet neemt, en die wel kennis zou willen maken met den honingvoorraad, welks geur uit den kelder omhoog stijgt. Wil je wel merken dat je weg komt, zegt de portier met een welsprekende beweging van den kop. Gewoonlijk is die bedreiging voldoende om de mier op de vlucht te drijven. Mocht ze die echter niet aanstonds begrepen hebben, dan komt de concierge uit haar kamertje, werpt zich op den roover, schudt hem duchtig heen en weer en jaagt hem op de vlucht. Na afloop van deze strafocfening keert ze weer in 't huisje terug en betreft opnieuw de wacht.

Thans verschijnt een behangersbijtje ten tooneele, de *Megachiles albocincta*, Pérez, die, niet in staat een hol te graven, evenals andere soorten van dit geslacht, gaarne de door andere insecten enz. gegraven galerijen in beslag neemt. Die van den Zebra-Halictus, welke de snoode lente-vlieg, bij gebrek aan nakomelingen, beschikbaar heeft gelaten, schijnen hem wel aan te staan.

Wanneer hij er op uit is, een geschikt verblijf te zoeken waar hij zijn van acacia-blaadjes gerolde honingkruiken kan opstapelen, bezoekt hij herhaaldelijk mijn Halicten-nederzettingen. 2) Daar ziet hij een hol, dat hem wel schijnt te bevallen, maar voor hij vasten grond onder de voeten heeft gekregen, heeft zijn gegons de aandacht van de concierge getrokken, die plotseling naar buiten komt en hem door enige gebaren te kennen geeft, dat hij aan een verkeerd adres is. Dit schijnt door ons behangertje begrepen te zijn, althans hij verwijdert zich. Maar vaak ook ziet de Megachiles kans neer te strijken en zijn kop in 't gat te steken. Maar de concierge is daar om hem den pas af te snijden. Er ontstaat een onschuldige vechtpartij, maar de vreemdeling heeft spoedig 't recht van de eerst-komenden erkend en tracht elders een onderkomen te vinden.

Een eerste gauwdief, de *Coelioxys caudata* Spinola, een parasiet van den Megachiles, in de veronderstelling zijnde bij den behanger binnen te dringen, wordt eerst zijn vergissing gewaar, als de Halictus-concierge hem een gevoelige vermaning toedient. Hij kiest de wijste partij evenals zoo veel andere, die of bij vergissing of uit winstbejag in 't hol wilden dringen.

Tusschen de grootmoedertjes onderling bestaat diezelfde onverdraagzaamheid. Tegen 't midden van Juli, als de drukte in de kolonie haar toppunt heeft bereikt, kan men twee soorten van Halicten duidelijk van elkander onderscheiden: de jonge moedertjes en de oudjes. De eersten, die 't talrijkst zijn, bewegen zich gemakkelijk, vertoonen een gloednieuw costuum en gaan onophoudelijk naar de velden of komen met rijken oogst beladen op 't hol terug. De tweeden hebben hun tijd gehad en zwerven doelloos van 't ene gat naar 't andere. Men zou zeggen, dat ze verdwaald waren en haar oude woning niet weer kunnen vinden. Wie zijn die zwerfers? Het zijn arme schepsels, die door de wreede lente-vlieg van haar nakroost zijn beroofd. Ze hebben haar kinderlooze woning verlaten in de hoop een verblijf te vinden waar ze wiegen beschermen, of de wacht betrekken konden. Maar die gelukkige nesten hebben reeds een waakster; n. l. de stichter, die prat op haar rechten, haar werkelooze buurvrouw koeltjes ontvangt. Eén concierge is genoeg, en voor twee zou de portiersloge te klein wezen.

Ik ben af en toe getuige geweest van een twist tusschen twee grootmoeders. Wanneer de zwerveling zich aan de deur aanmeldt, in de hoop een baantje te zullen vinden, blijft de wettige wachtdoenster rustig op haar plaats en treedt niet in de gang terug, zooals ze dat voor een thuis komende Halictus doen zou. Ze denkt er niet aan haar binnen te laten, integendeel, ze dreigt haar met pooten en kaken. De ander echter verweert zich en wenscht toch toegelaten te worden. Nu ontstaat een vechtpartij, die steeds beslecht wordt in 't nadeel der vreemdelinge, die daarop tracht elders een beter onthaal te vinden.

Deze tooneeltjes geven ons een eigenaardig kijkje op de zeden van den Zebra-Halictus. Het wijfje, dat in de lente de nesten in gereedheid brengt, gaat na afloop der werkzaamheden niet meer uit. Zij wacht het uitkomen harer dochters af en wordt dan portierster. Nimmer zie ik haar haar post verlaten, om zich nog eens op bloemensappen te onthalen. Haar leeftijd en haar zittend leven, dat weinig vermoeienis met zich brengt, ontslaan haar vermoedelijk van de behoefte zich te voeden. Misschien ook dat de kinderen, die met buit beladen thuis komen, haar van tijd tot tijd op een hapje van hun voorraad onthalen. Maar, al of niet gevoed, 't oudje gaat niet uit.

Ze heeft echter behoefte aan de vreugde van een werkzame familie. Velen zijn er helaas! van verstoken. De roofzucht van 't dipteer heeft het gezin vernietigd, en de zwaar beproefden verlaten het eenzame nest, in dwalen berooid en kommervol rond, en verbitterd door 't noodlot, kwellen ze haar zusters en trachten ze uit haar woning te verdrijven. Met den dag worden ze zeldzamer, ze kwijnen weg en langzamerhand verdwijnen ze geheel. Wat is er van haar geworden? De kleine grijze hagedis heeft ze reeds lang bespied en zich ten slotte over haar ontfermd.

Zij, die zich in 't begin van een eigen huishouding verheugen en een wakend oog houden op de honingfabricatie, waarmee haar dochters, als erfgenamen van de moederlijke nalatenschap, belast zijn, vertoonen een merkwaardige waakzaamheid. Hoe meer ik ze leer kennen, hoe meer ik ze bewonder. In de vroege morgenuren, als de bijtjes nog niet uitvliegen, omdat het zonnetje het stuifmeel nog niet voldoende heeft doen rijpen, zie ik ze reeds aan 't eindpunt der galerij op haar post. Met den kop gelijk met den grond wachten ze onbeweeglijk de mogelijke komst van een indringer af. Bekijk ik ze wat al te dichtbij, dan treden ze een weinig terug en wachten geduldig af, tot de onbescheidene zich verwijderd heeft. Tegen den tijd, dat de oogst in vollen gang is, dat is omstreeks een uur of acht, negen, kom ik weer eens kijken. Thans doet ze niets dan den gaanden en komenden man in en uit te laten. In den namiddag, als de hitte te groot is, gaan de werkers niet meer naar 't veld. Ze blijven liever thuis om de nieuwe cellen te vernissen en 't ronde brood te bakken, dat weldra 't eitje zal ontvangen. Maar steeds is grootje boven en sluit den ingang der woning met haar kalen schedel. 't Genot van een middagdutje is haar ontzegd, de veiligheid van haar gezin gedooft dit niet.

Tegen den avond, later zelfs, kom ik weder eens kijken. Met behulp van een lantaren zie ik de waakster nog even getrouw als overdag op haar post. De anderen rusten, zij niet, blijkbaar

uit vrees voor nachtelijke gevaren, die zij alleen kent. Dat ze echter later naar beneden gaat, om een weinig op haar verhaal te komen, is vrij zeker, want na zulk een vermoeienden wacht komt iemand wel wat rust toe.

Het is duidelijk, dat 't hol, zoo lang het zoo goed bewaakt wordt, niet van die rampen te lijden heeft, die het maar al te dikwijls in Mei ontvolken. Laat de roover der Halictus-brooden nu maar eens op komen! Zijn waakzaamheid, noch zijn stoutmoedig optreden vermogen iets tegenover de trouwe waakster, die hem met een dreigement op de vlucht jaagt, of zoo hij mogelijk stand mocht houden, hem tusschen haar tangen zou vermorzelen. Maar hij zal zich niet vertoonen, omdat we maar al te goed weten, dat hij tot den terugkeer der lente als pop in de aarde verscholen ligt. Maar al is hij voor 't oogenblik niet aanwezig, dan zijn er toch nog wel andere onder het plebëisch vliegenvolkje, die 't eigendom van anderen uitbuiten; zulke tref ik echter nimmer in de buurt van de Halictus-nesten aan. Of die schelmen hun vak ook verstaan! Of ze ook weten, hoe uitstekend het Halictus-verblijf bewaakt wordt! En omdat ze weten, dat ze hun slag niet kunnen slaan, blijven die gevreesde parasieten weg en zien we thans geen herhaling der droevige lente-tooneelen.

De grootmoeder, die, ^{*}vrijgesteld^{*} van huiselijke beslommeringen, de wacht betreft aan de poort van 't verblijf en over de veiligheid van 't gezin waakt, doet plotseling op het wezen der instincten een eigenaardig licht vallen. Zoo vreesachtig ze zich betoonde, toen ze, in de kracht haars levens haar eigen hol niet tegen den brutalen roover kon verdedigen, even stoutmoedig is ze thans in haar nadagen en voelt ze zich, nu ze afgeleefd is, tot dingen in staat, waartoe ze vroeger niet bij machte was. Vroeger, toen de vlieg, haar tyran, bij haar binnentrad of vaker nog aan den ingang tegenover haar zitten bleef, verroerde de dwaze bij zich niet, ze dacht er zelfs niet aan den bandiet met de roode oogen te bedreigen, den gemakkelijk te vermeesteren dwerg enig leed te doen. Was het misschien vrees harerzijds? Neen, want ze verrichtte haar bezigheden met haar gewone nauwgezetheid, en een krachtige laat zich nimmer op zulk een wijze door een zwakkere schrik aanjagen. 't Was eenvoudig onbekendheid met 't gevaar.

En thans kent dezelfde onwetende van drie maanden geleden zonder een leertijd doormaakt te hebben, wel degelijk het gevaar. Iedere vreemdeling, van welke grootte, van welke soort hij moge zijn, wordt bij nadering op een afstand gehouden. En mocht een bedreiging hiertoe niet voldoende zijn, dan weet de waakster het hem wel op een andere wijze aan zijn verstand te brengen. De lafheid van weleer is thans vermetelheid geworden.

Hoe mag die ommekeer tot stand zijn gekomen? Ik had me zoo gaarne voorgesteld, dat de Halictus leering geput had uit de droeve ervaringen, in de lente opgedaan, en zich in staat gevoelde voortaan het gevaar te bezweren, ik zou hem zoo gaarne den lof toegerekend hebben in de harde leerschool der ondervinding de voordeelen van een wachtpost te hebben leeren kennen. Ik moet er echter van afzien. Zoo de bij gaandeweg 't groote nut van een portier is gaan inzien, hoe komt het dan, dat de vrees voor haar aartsvijand zich telkens opnieuw openbaart? 't Is waar, dat ze zich eerst in Mei onafgebroken aan haar deur kan ophouden: de huishouding gaat vóór. Maar ze zou ten minste, zoo lang haar geslacht aan de vervolgingen van den snoodaard bloot staat, den parasiet moeten kennen en hem bestrijden, telkens als ze hem ontmoet. Maar ze denkt er eenvoudig niet aan. Hebben derhalve zelfs de zware beproevingen van 't voorgeslacht 't zachtvaardige gemoed van 't dier niet kunnen wijzigen, dan kan men ook veilig aannemen dat de in de lente ondervonden verdrietelikheden van geen invloed kunnen geweest zijn op haar plotseling ontluikenden moed in de maand Juli. Evenals wij heeft ook het beest zijn lief en zijn leed. Het geniet volop van 't eerste, het trekt zich van 't laatste een bitter klein beetje aan, hetgeen per slot van rekening de beste wijze is om op „beestachtige” wijze van 't leven te genieten. Om zijn ellende te verzachten en zijn geslacht te beveiligen is het zijn instinct alleen, dat een concierge aanstelt en laat hij zich niet leiden door de raadgevingen van de ervaring.

Zelfs als de spijsverzorging is afgeloopen en dus de grootste drukte voor de Halicten voorbij is, dan nog kan men 't oudje, even waakzaam als voorheen, op haar post vinden, want beneden zijn de werkzaamheden nog niet geëindigd: de cellen moeten nog gesloten en tot 't allerlaatste oogenblik dient de deur bewaakt te worden. Eerst dan verlaten de grootmoeder en de moedertjes de woning, en uitgeput van vermoeienis bezwijken ze ergens. Wie weet waar?

In September vertoont zich de tweede generatie, die, zooals

boven reeds is opgemerkt, zoowel mannetjes als wijfjes omvat. 3)

J. H. FABRE.
(Vert. door P. G.)

1) Bij Serignan schijnen dus slechts 3 Halictussoorten voor te komen, in ons land zijn er 31.

2) De behangers- of snijders-bijtjes maken cellen van tevoren uitgeknipte bladschijfjes, waarin het voedsel voor de toekomstige bijenlarve geborgen en het ei gelegd wordt.

3) Dit is niet duidelijk. Bedoelt Fabre dat de eerste generatie uitsluitend wijfjes levert en zich dus parthenogenetisch voortplant? Of worden deze wijfjes door hun eigen vader bevrucht?
S. L.

DE VELDUIL.

LAAT ons toch den velduil beschermen! Hij is een onzer vrienden en hij wordt nog zoo dikwijls vervolgd, omdat hij tot de roofvogels behoort. Ja, deze uil voedt zich met vleesch, doch muizen vormen zijn lievelingskostje en slechts bij hooge uitzondering zal hij een vogeltje verslinden.

Niet overal in ons land woont de velduil. Het meest kan men hem vinden langs de duinstreken en in de duinpannen en daar ook broedt deze nachtroofvogel.

Maar ook in de veenachtige streken is hij geen zeldzaamheid en vooral in de zoogenaamde muizenjaren kan men hem in het najaar in verschillend gebied aantreffen. Bij dag ziet men ze niet dikwijls vliegen, wat met den algemeenen uilenaard overeenkomt, doch bij betrokken lucht maken ze toch wel rondvluchten boven hun jachtgebied. Overigens zitten ze bij dag verscholen onder heidestruiken en duindoornen en ook wel op takken onder het loof.

't Spreekt wel vanzelf, dat de velduil door zijn stille vlucht, welke veroorzaakt wordt door zijn losse vederen en vooral door zijn nachtelijke levenswijze, nu juist niet dadelijk de liefde der menschen verwerft. In dit opzicht staan ze gelijk met de zoo hoogst nuttige vleermuizen.

De velduil wordt gerekend tot de zoogenaamde hoornuilen, dat zijn dezulken, die twee vederpluimpjes op den kop hebben. Bij den velduil zijn deze klein, waaraan hij is te onderscheiden van den ransuil, die ze veel grooter heeft. Ook is hij te kennen aan zijn lange vleugels en zijn gele oogen, die door een kring van zwarte vederen omgeven zijn.

De velduil maakt in de duinvalleien en ook wel op de heidevelden en in vlakke streken zijn kunsteloos nest. Slechts eenige plantenstelen worden neergedrukt, een weinig bekleedsel aangebracht en daarop worden de drie of vier bijna kogelronde, geheel witte eieren gelegd. Bij het broeden kan men den velduil tot op korten afstand naderen, eer hij opvliegt. Dit opvliegen geschiedt met onhoorbaren wiekslag.

Met het bovenstaande wordt de velduil aanbevolen in de weldenkendheid van allen en in het bijzonder van de landlieden. Wie deze vogelsoort vervolgt, berokkent zichzelf en anderen schade.

J. DAALDER Dz.

Foto C. Steenbergh.

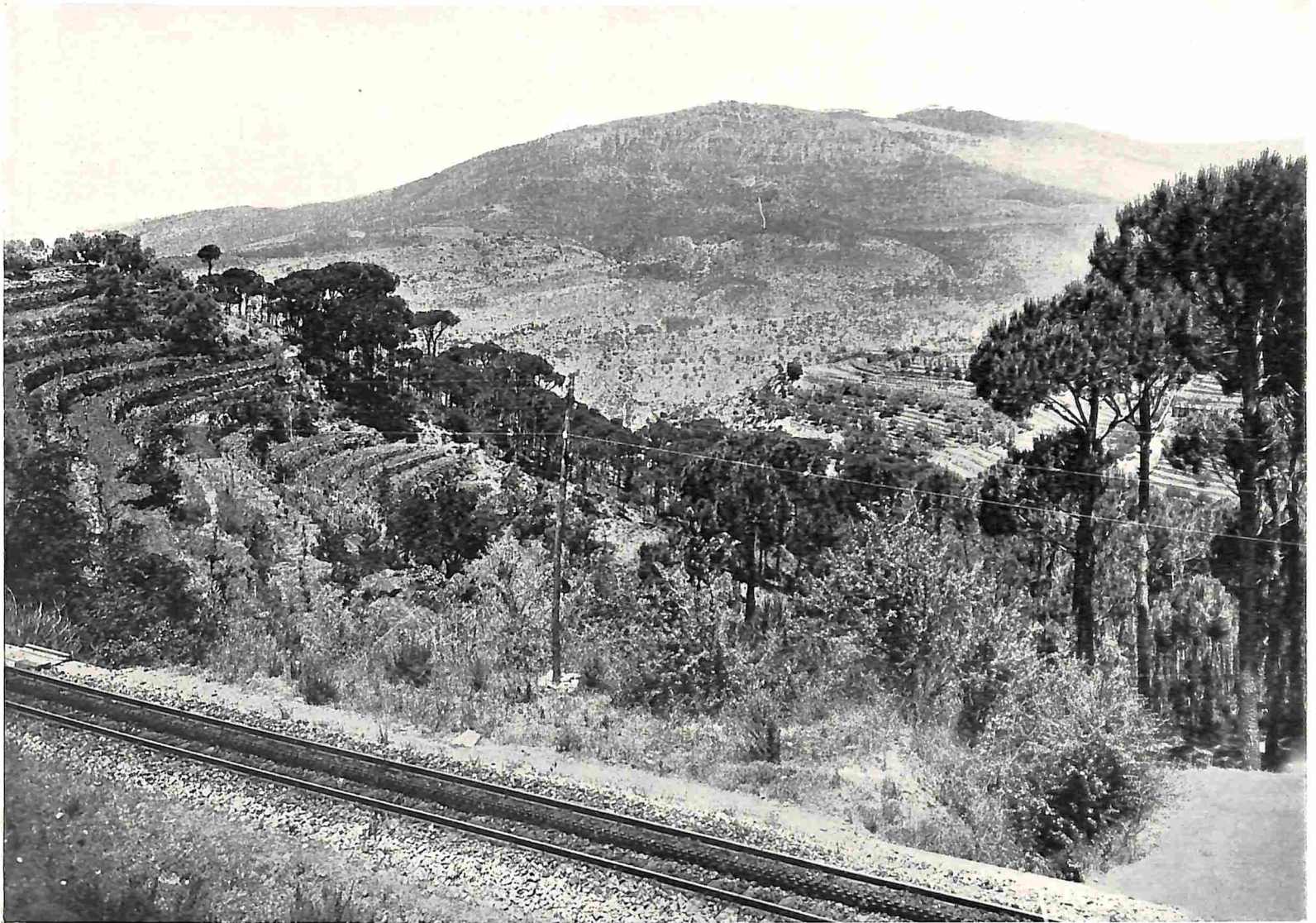
DE VELDUIL.

HET TAFELLAKEN.

Deze trots van elke huisvrouw heeft in den loop der eeuwen heel wat veranderingen ondergaan. De eerste tafellaken bestonden uit leer, doch ook deze kwamen vrij laat in zwang. Onze voorvaders lieten zich het middagmaal ook zonder tafellaken goed smaken. Servetten waren reeds bij de oude Romeinen in gebruik, doch de gasten brachten ze zelf mee. Daarna verdween dit gebruik weer en in de Middeleeuwen deed in de voornamen huizen het tafellaken tegelijk als servet dienst. Het was zoo lang en breed, dat het op den schoot van ieder der aanzittenden neerhing en aldus voor het afvegen van handen en mond gebruikt kon worden. Later legde men twee tafellaken over elkaar, waarvan het onderste als servet werd gebruikt.

In den riddertijd had het tafellaken nog een bijzondere beteekenis. Werd iemand ervan verdacht een min oirbare daad bedreven te hebben, dan werd bij het volgende gastmaal door een wapenknecht het tafellaken vóór hem doorgesneden. Hij moest dan bewijzen, dat men hem onrecht had gedaan en den smaad wreken. Zoo wordt bijv. van graaf Willem van Henegouwen verhaald, dat tijdens een maaltijd bij den Franschen koning Karel IV (1380-1421) het tafellaken voor hem werd doorgesneden, omdat hij wat te lang gearzeld had de vermoording van zijn oom te wreken. Ook thans nog bedoelt men met het gezegde: „tusschen ons is het tafellaken doorgesneden”, dat men met den persoon, tot wien men spreekt, niets meer te doen wil hebben.

H.

WANDELINGEN IN PALESTINA.
BERGLANDSCHAP MET DEN TANDRADSPORWEG OP DEN LIBANON.

WANDELINGEN IN PALESTINA.

(Slot).

HET is veelal niet zonder gevaar en steeds hoogst onaangenaam om te Jaffa te landen of er sloop te gaan. Misschien is de reis uit het Noorden, van Beyroeth over Damascus, ofschoon langer, aangenamer en vruchtbaarder voor de kennis van Palestina.

Men komt dan door de streken van het Libanon-gebergte met zijn sneeuwkrui van den Hermon. Hier is reeds een spoorweg gelegd, zoodat tochtjes te viervoet in dit gedeelte van het „Heilige Land” steeds minder gemaakt worden. Ofschoon het bergland ook hier is verarmd omdat door de eeuwenlange Turksche verwaarloozing het Nomadenvolk uit de Syrische woestijn hoe langer hoe dieper doordrong in het land, dat slechts in vergelijking van andere nog minder vruchtbare landen overvloedig van melk en honing kon genoemd worden, en het geheel ontboomde, heeft een gunstiger wijze van bebouwing toch reeds belangrijke resultaten gegeven. Er is evenwel nog veel te doen wil het waarlijk een land worden, waarvan het Zionisme met recht zich opnieuw een Beloofd Land zou kunnen maken. Maar in dit gedeelte des lands is men dicht bij de bronnen van den Jordaan, den weldadigen stroom, die, eerst zoo wild bewogen, later zoo rustig en troostend langs zijn bekoorlijke oevers voortgljdt. Hier wordt Palestina ook op nieuw een Joodsch land. Talrijke kolonies van Poolsche en Duitsche Joden hebben er zich gevestigd en dank zij den steun harer rijkere geloofsgenooten, die er de voorkeur aan geven in de Europeesche groote steden achter te blijven, hebben zij deze streken reeds tot grooter bloei gebracht. Deze kolonies zijn de pioniers van het Joodsche volk der toekomst. Waarschijnlijk herhalen zij niet meer bij het Paaschfeestviering het eeuwenoude refrein: „dit jaar nog hier, maar het volgende in Jeruzalem”.

En dit is dan wel waarlijk het land van Jezus, den Galileër, den onvergetelijken Heiland der Zaligsprekingen en van den dood aan het kruis. Welk een namen òm en aan het meer van Tiberias! In Bethlehem, zegt het verhaal, was de Goede geboren, in Nazareth opgevoed, waar hij in het gebedshuis reeds vroeg de ouderlingen verrastte door zijn goddelijk woord, maar aan dit nog steeds schilderachtig en vischrijk meer verzamelde hij zijn liefte vrienden en trouwste aanhangers, al kon er dan ook niet die Saulus bij zijn, die zijn Boodschap heeft verkondigd veel verder dan zijne volgelingen dachten, dat zij verkondigd moest worden. In de lentemorgens is het om het meer van Galilea rustiger en kalmer dan men zich in het Europeesche leven kan

voorstellen, dat een arbeidzaam menschenleven kan zijn. Hier begrijpt men de zaligsprekingen van dien verheven bringer eener Blyde Boodschap, die de menschen vereenigen wilde in een algemeenen band van liefde. Hier aan de oevers dezer kalme binnensee hebben zijn verheven zaligsprekingen het eerst de menscheid getroost en het is of de bladeren der boomen er nog steeds ruischen: „Zalig zijt gij armen, want uwer is het koninkrijk der hemelen. Zalig zijt gij die nu hongert, want gij zult verzadigd worden. Zalig zijt gij die nu weent, want gij zult lachen. Zalig zijt gij, wanneer de menschen u haten en wanneer zij u afscheiden en smaden en uwen naam als kwaad verwerpen om den Zoon des menschen wil”. Wat dan aan dit lieflijk meer het meest bekoort is misschien, dat althans hier de Thomasgeloovigen, die alles met den vinger moeten kunnen aanraken alvorens zij het vereeren, nagelaten hebben de plaats aan te wijzen waar deze woorden gesproken zijn, zoodat men er overal wanen kan ze te hooren naklinken.

Ongetwijfeld: in Jezus tijd waren deze meeroevers dichter bevolkt van nijvere visschers en de heuvelen in 't rond, nog steeds bevallig van lijn, dichter beboomd. Zij zijn droevig verwaarloosd. Maar de rustige stemming der kleme dorpen en luttele stedekens er omheen is zoo groot en de belofte, dat deze oevers den vlijtigen bouwer toch zijn brood geven zoo overtuigend, dat in de buurt van Tiberias zelfs een kleine kolonie van Italianen is te vinden. Dit zegt veel voor de vruchtbaarheid.

Van Tiberias naar Nazareth leidt een voor Palestina zeer wel onderhouden weg, maar dit nu is de verlokking van er te rijden op een filosofisch ezeltje, dat den tijd en altijd gelijk heeft: men kan den weg korter nemen door de voetpaden der korenvelden heen tot waar men Nazareth van der heuvelen hoogte overziet. Een der volkrijkste steden van Palestina, met toch maar tien duizend inwoners. Maar hoe schilderachtig gelegen in haar krans van zilvergroeene olijfgaarden. Het schijnt wel waarlijk een welvarende plaats: de witte of lichtgrijze huizen hebben er zulke vroolijk gekleurde roode daken, de vensterluiken zijn er vaak van zoo levendig blauw, dat het stadje, waaraan zulke eerbiedwaardige herinneringen verbonden zijn, nog steeds getuigt van jeugd en arbeid. En over dit jeugdige stadje heen ziet men in den nevel van het verschiep de vlakte van Jezreël met haar ontzagelijke namen uit het Oude Boek: Endor, Nain, Megiddo, Gilboa, verder de bergen van Bassan en den berg Tabor ver, ver weg.

Toch heeft de reiziger, in Nazareth aangekomen, wel een teleurstelling te verduren. Ai! Is dit Nazareth? Een Zwitsers stadje ziet er niet anders uit. Het is waar, dat Zwitsersche stedekens in hun omgeving niet zulke schilderachtig-overwelfde bronnen bezitten als die van Palestina, als die van Nazareth, waaraan men Maria's naam hecht. En voor een keer kan de twijfelaar zich zeggen, dat het niet onmogelijk is, dat de moeder des Heeren hier met de andere volksvrouwen uit haar stadje tegen zonsopgang kwam om water te scheppen. Nog steeds is het helder water uit de Mariabron te Nazareth van heerlijke verfrissing. Het is te waarschijnlijk, dat de bron heel, heel oud is wijl de plek zoo weinig uitgezocht schijnt. Zij heeft niet anders dan haar traditie en haar water, dat haar aantrekkelijk maakt als bron, ligt in een volkswijk der stad, en zeker, wanneer de kerkelijke traditie Maria voorstelt als een zeer schoone vrouw, dan wordt deze overlevering gesteund door de vrouwen, die hier tegen den avond water komen scheppen. Wat wordt er overigens in Nazareth al niet aangewezen! De „heilige plaatsen” zijn er zeer talrijk: daar is de kerk van de Boodschap aan de Maagd, haar huis, haar keuken, de werkplaats van Joseph, de *Mensa Christi*, de tafel, waaraan Jezus met zijn discipelen zou hebben gegeten. Ja, de „heilige plaatsen” zijn er talrijk voor het eenvoudig geloof, dat niet verder vraagt, maar aanneemt wat door menschen, verder van de heiligheid af naarmate zij er dichter bij leven, wordt aangewezen. Tot de vrouwen van Nazareth, die aan de Maagd Maria herinnerden, behoorde zeker niet de oude en verlepte, maar onboetvaardige Magdalena, die in een Turksch café-tje met een rinkelende „darboeka” den dans begeleidde van een jongere zuster in de afdwaling, en daarbij liederen zong, die niets met heiligheid van doen hadden.

Men gaat in Palestina in de aanwijzing der „heilige plaatsen” niet enkel terug tot de geschiedenis van Christus, ook Vader Abraham wordt niet vergeten. Daar is in de buurt van Hebron, op een halven dag rijdens van Jeruzalem, waar de Aartsvaders op Machpela begraven liggen, nog de zoogenaamde „eik van Abraham”. En waarlijk, hij is onder de boomen een gebogen grijsaard, neigende naar zijn graf. Geen wonder, dat hij gesteund wordt, wél dat hem nog groene bladen ontbloeien: aartsvader in het plantenrijk. Abraham? Zou deze knoestige boomstronk waarlijk derdehalf duizend jaar oud zijn? Genoeg, ook dit is een gewijde plek en het is reeds veel, dat het gemoed er bij kan droomen en het verstand er zegt: „misschien”. Waarom zooveel werkelijkheid en waarheid en overtuiging te vragen in een land waar er zoo weinig van te vinden is? Wij zijn hier in het Oosten en het woord van Renan blijft waar, dat men van Oostersche menschen en van de

WANDELINGEN IN PALESTINA.
HET MEER VAN GALILEA BIJ TIBERIAS.

oudheid niets kan begrijpen, indien men er niet bij denkt, dat zij in het verleden gelijk heden de waarheid geheel anders opvatten dan wij.

Palestina is het land der legenden, en die er voor korter of langeren tijd in toeft, doet het beste om zich tevreden te stellen met het mogelijke en niet te vragen naar het tastbare ware. De waarheid is noch altijd mooi, noch altijd goed. Dikwijls heeft een poëtische legende voor het leven der menschen meer schoonheid en bezieling bezeten, dan wat men dan waarheid noemt. Dat bedenke men vooral te Jeruzalem, waar eens, in een onvergetelijk oogenblik, gevraagd werd: „wat is waarheid?”

Overneming verboden.

MAURITS WAGENVOORT.

OUDEJAARSVOND.

ZE had de meiden uit laten gaan en ze de sleutel meegegeven: ze mochten zoo laat thuis komen, als ze wilden, had ze gezegd.

Ze wilde niet gestoord worden.

In haar los, wit avondtoiletje lag ze lang uit op den divan van 't ruim, intiem boudoir: fijn, tenger figuurtje, scherp uitkomend tegen 't donkere divankleed, één arm, heel blank op een helrood zijden kussen, slap neerhangend naast de bank. En droomerig staarden de gitzwarte oogen, haast te groot voor 't heel teere gezichtje, en zagen de dingen van vroeger. Langzaam, heel langzaam, als in een slaap, strekte ze 'n hand uit, als om te grijpen, wat verloren nu was...

Verloren? Verloren? Waarom verloren! En als ze nu ging...

Charles zou wel op haar wachten, van elf tot twaalf, en langer misschien! Als ze nu ging, dien éenen avond, met haar vriendinnen en vrienden van vroeger soupeeren in Centraal, als 't vorige jaar...

— Met een ruk zat ze overeind. —

Toen ze ook nog actrice was!...

Ze sprong op, rekte zich uit, wild en krachtig, de armen gebogen, hoog boven 't hoofd, liep de kamer rond, langzaam, haar voetjes diep zakkend in 't mollig tapijt...

Bleef staan voor den spiegel. Gooide 't gouden kopje naar achter, haar handen gevouwen in haar hals, klemde en knakte de slanke vingers, lachte kort, half onbewust. En vreemd, onnatuurlijk groot, schitterden de oogen.

Mooi was ze, wonderlijk mooi, in haar fijnheid en haar teerheid, in haar heftig, woest verlangen naar haar kunst, die zij had opgegeven, voor goed!

En, ziende in den spiegel hoe mooi ze was, bewoog ze haar bovenlijf heen en weer, voor- en achterover, rhytmisch op de maat van een oud en langvergeten wijsje, verzette voorzichtig een voetje, schoof op de teenen, en draaide, tolde, wärrelde door de kamer, in vlugger, al maar vlugger tempo, woester en wilder uitend haar hartstocht, in bevallig bewegen van 't lenige lijf, bewonderend zelf de soupele lijnen, en danste maar door, willoos haast dansend...

Tot ze stilhield in den stand van eerst,

WANDELINGEN IN PALESTINA.
KADE TE JAFFA (HET VROEGERE JOPPE).

WANDELINGEN IN PALESTINA.
DE EIK VAN VADER ABRAHAM BIJ HEBRON.

een kleur op 't gloeiend verhit gelaat, lachend tegen haar beeld in den spiegel, neigend en buigend, als tegen publiek. —

— Zwaar dreumend tikte de oude hangklok, als hijgde die mee van emotie met haar. —

Waarom ging ze nu niet. Met haar vriendinnen en vrienden van vroeger, praten over haar kunst... van vroeger. Praten alleen maar, waarom nu zelfs dát niet?

Ze hoorde toch bij hun oude clubje, hoorde toch thuis in dat milieu,.... kon er niet buiten op den duur! Waarom ging ze dan niet. dezen ééne avond? Waarom niet?

Omdat Frank dat milieu haatte en niet wilde dat ze ging?

Frank zou niets zeggen, zou begrijpen, hoe moeilijk 't was, wist, wat zij hem geofferd had. Alles....!

Maar náár zou hij 't vinden. Zonder één woord van verwijt zou hij hartelijk en vriendelijk zijn, als anders. Maar in hem zou zijn smart over haar, omdat zij wéér gegaan was, omdat zij 't niet laten kon, zelfs niet voor hem.

Maar zóo, een avond, met z'n allen! Inplaats van een avond van eenzaamheid! —....

Nu speelden ze haar lievelingsstuk, met haar mooiste en grootste en liefste succesrol. Nu speelde Else die rol; met Charles. — Goeie Charles!

Als zij, vóór ze op moest treden, trilde over heel haar lichaam, bracht hij water, en wreef haar koude handen warm. Tot 't belletje klonk en zijn beurt kwam. —

Nu was 't haar beurt.

Wijd gooide ze open de deur naar 't tooneel, voelde geen zenuwen, zag geen publiek. Zag alleen haar stijve tante, voelde zich vreemde, onwelkome nicht, groette verlegen, zag hulpeloos rond, voelde instinctief, dat die man daar, die huisvriend, haar meelijdend bekeek, haar wel helpen zou. Zócht dan zijn troost, en wilde zijn liefde, gaf hem de hare, impulsief en gewoon. Zonder spel..

Merkte niet, dat ook Charles niet „speelde”.

En in haar groeide dan 't verlangen naar 't oogenblik, waarop hij 't zeggen zou, dat hij haar liefhad, waarop hij haar aan zich drukken zou en haar hals en handen met kussen bedekken. Dan liet ze zich kussen, en kuste hem terug, met brandende lippen, vergat den tooneelkus....

En merkte niet, dat ook Charles vergat. En leefde, speelde niet.

Tot 't gordijn viel. En 't daverend applaus hen terug riep, hen alleen.... haar alleen. Dan poseerde ze voor 't bewonderend publiek, boog vol fijne gratie en elegance, deed uitkomen de lenige lijnen van 't lichaam, en speelde, speelde op effect.

Neen, neen, neen! Ze zóu niet meer.. leven, voor Frank niet.

Alleen dezen avond soupeeren met Charles! Voor 't laatst....

Wat stak daar nu in, in Godsnaam! Nu ja, Charles was wat vrij, dat was waar. Maar Frank was ook nog al vrij ge-

weest, vóór ze nu zoo precies getrouwd waren. Moest ze dan den heelen langen oudejaarsavond verkniezen, alleen op haar kamer? Dat kón Frank niet eischen, Frank, die misschien zelf fuifde, in Amsterdam, met z'n handelsvrienden....

— Of werkte op 't kantoor om eerder thuis te kunnen zijn, voor haar! —....

Ze liep naar de deur, greep de knop: 't móest, ze kon niet anders!

Zij offerde alles aan Frank, haar mooie, groote kunst, haar vrienden!

En wat gaf Frank haar?

Een rustig leven.

Ha, gehate, vervloekte rust!

Een luxelevens.

Zij hield van luxe, keek behagelijk rond in haar kostbaar, artistiek boudoir, glimlachend: „Niet al te ondegelijk!”

Een boudoir tegenover hâar roeping! Zijn liefde!

Ze liet haar hand zakken. Een intens warme gloed doortintelde haar. Daarvoor? Alles daarvoor?! Maar dan ook alles daarvoor!

Met loome, langzame passen ging ze terug naar den divan, plofte neer, half onwillig, wrevelig, greep een begonnen romannetje op.

Luid, jachtend, tikte de oude hangklok. Tot ze, dof, twaalf keeren sloeg....

* * *
Schril weerklinkt de telefoonbel.

Lusteloos gooit ze 't boek neer, staat op.... —

— „Frank!” —

Luid juichend galmde die naam door de kamer.

„Ja, vrouwtje, ik wou de eerste zijn! Ben je thuisgebleven, den heelen nacht? En alleen? Arm vrouwke, ik hoorde bij je te zijn, hè! Maar ik kom vanmorgen met den eersten trein. De zaak hier is klaar. Ik heb me gehaast. En dan gaan we fuiven, hè, wij, boemeltypes. Zeg, kom je me halen van den trein?”

„Ja, ja, natuurlijk, Frank, lieve Frank!” —

Bevend hing ze den haak op en gooide zich neer op den divan.

Met de handen voor 't gezicht snikte ze woest, met fel schokken van 't lichaam: „Frank, Frank, dacht je aldoor aan mij, daar, hè Frank. Ondanks al je zaken dacht je aan mij! Ik hou zoo van je, zoo vréeselijk veel! Waarom was je niet bij me, je wist 't toch, dat ik je zóo lang niet missen kan? En vooral nu niet, vandaag: 't eerste oudjaar na ons huwelijk. Ik heb zoo naar je verlangd, Frank; en ik verlang nóg zoo naar je. Kom nou, nu dadelijk, wacht niet op dien eersten trein, kom nú, en zeg 't me nóg eens, en nóg eens, dat ik mooi ben, dat je van me houdt, dat je altijd van mij, en van mij alléén, zult blijven houden. En noem me dan bij je liefste naampjes, tóe Frank, kom nou, ik kán je niet missen. Dat weet je toch ook wel, jij, lieveling..”

Toen hield ze op, lachte zacht, door haar tranen heen:

„Idioot! Om te huilen, als je zóo gelukkig bent!” S. A. K.

WANDELINGEN IN PALESTINA.
GEZICHT OP NAZARETH.

JACK DE ZANGER.

(Vervolg van bladz. 614.)

Linda nam hem minachtend op.

„Wat kan ik doen?” vroeg zij aan Jack.

„Zie Jean Paul te vinden.”

Als door een tooverwoord opgeroepen door het noemen van zijn naam, kwam de halfbloed op dat oogenblik van tusschen de boomen aan hun linker hand te voorschijn, en trad op hen toe. Zoo zijn plannen al mislukt waren, hij liet dit toch niet blijken. Men had moeilijk kunnen raden dat hij met eenigerlei plannen rondliep. Zijn gezicht was zoo zacht als fluweel, hij was kalm in zijn optreden, en eerbiedig en belangstellend.

„Wat is er aan de hand?” vroeg hij. Hij keek naar Garrod en scheen alles op eens met schrik te begrijpen. „Ah, weh-ti-go!” zeide hij, het Cree-woord voor krankzinnigheid bezigend. Hij schudde medelijdend het hoofd. „Ik heb 't al bij mezelf gedacht. Hij deed de laatste dagen al zoo raar.”

Hij speelde zijn rol uitstekend, en Jack liet er zich volkomen door bedriegen. Hij vond het weldadig iemand te vinden die kalm en handig was. „Hij zal moeten worden vastgebonden en bewaakt,” zeide Jack. „Hij probeerde mij met mijn boot in den canyon te duwen.”

„Wah! Wah!” riep Jean Paul uit, terwijl hij zijn handen omhoog hief bij het idee alleen al. „Ik zal hem in mijn tent brengen. Jij en ik zullen hem aldoor bewaken.”

En zoo werd Garrod dus onder bewaking van Jean Paul gesteld, juist zooals Jean Paul berekend had. Hij leidde hem weg, met een trek op het gelaat alsof hij iets grappig vond. Blanken waren ook zoo gemakkelijk te misleiden. Jack ging terug om het geweer te halen en overal te zoeken naar het notitieboekje. Linda liep achter hem aan, en Vassall op zijn beurt Linda, omdat hij zijn misnoegen en ontsteltenis niet alleen kon verwerken.

„Waar zoek je naar?” vroeg Linda almaar.

„Naar iets dat ik uit mijn zak verloren heb,” zeide Jack; „naar een notitieboekje.” Hij kon er zich niet toe brengen haar méér te vertellen.

Het boekje was natuurlijk niet te vinden. De canyon had het reeds lang te pakken. Toen zij naar het kamp terugkeerden, was Humpy Jull reeds bezig de lunch in de groote tent binnen te dragen. Linda beval Jack andere kleeren aan te trekken, en bij hen te komen eten. Hij schudde het hoofd.

Zij stampte met den voet. „Je moet komen. We moeten het aan Kate vertellen. We hebben jou noodig om ons bij elkaar te houden, Kate!” riep zij uit.

„Zeg hem dat hij bij ons moet komen lunchen!”

Mevrouw Worsley knikte en glimlachte van de deur der tent.

„Heel goed,” zeide Jack. „Een oogenblik.”

Linda fronste de wenkbrauwen en beet zich op de lippen, omdat Kate hem met een enkelen knik kon bewegen te doen wat zij wenschte, en zijzelve dit met een bevel nog niet gedaan kon krijgen.

Het was geen opgewekt maal dat volgde. Jack vertelde Mevrouw Worsley in het kort wat er gebeurd was, waarbij Vassall de rol van klagtkoor speelde. Mevrouw Worsley hoorde het aan met opgetrokken wenkbrauwen en gesloten lippen. Toen Jack alles verteld had, werd hij weder zwijgzaam. Hij stond voor moeilijke problemen. Niemand van hen wist af van zijn intieme verhouding tot Garrod, en het was hem onmogelijk hun te spreken over dingen die hem zoo nauw betroffen. Ondertusschen praatte het drietal zooals men altijd praat, over Garrod's zonderlinge gedrag gedurende de laatste dagen, en hoe een ieder wel had kunnen zien wat er stond te gebeuren, als men er maar aan gedacht had.

Nadat zij de tent verlaten hadden, zag Jack Mary tusschen de boomen loopen aan de westzijde van het kamp. Zijn gelaat verhelderde. Daar zij reeds zoo spoedig terug waren, moest de kriegslist geslaagd zijn. Mary begon bedaard haar middagmaal klaar te maken. Even later verscheen Davy, de zedels achter zich aanslepend.

„Wat zijn ze wezen doen?” vroeg Linda nieuwsgierig. „Ze zijn den heelen morgen weg geweest.”

„Ik veronderstel dat ze voor hun eigen zaken te zorgen hebben,” zeide Mevrouw Worsley, waardoor zij Jack onthief van de verplichting tot antwoorden.

Toen er een behoorlijke tusschenpoos was verstreken, slenterde Jack naar het vuur der Cranstons. „Kwam je op tijd?” vroeg hij zoo terloops.

Mary hief het hoofd op, even kalm als hijzelf. „Ja,” zeide zij, „we hebben gedaan wat je zei.”

„Heb je de anderen ook gezien?” vroeg hij bezorgd.

Zij schudde ontkennend het hoofd. „We vonden je vlot,” zeide zij; „en dus hadden we tijd in overvloed. Wij landden boven Seven Mile Creek, opdat ze het vlot niet zouden kunnen zien als ze er aan kwamen. Nadat we de palen gemerkt hadden, staken we het riviertje weer over, en kwamen langs dien kant terwijl zij den anderen kant hielden. We hoorden ze. Natuurlijk moeten de Indianen ons spoor gezien hebben, maar Sir Bryson let daar niet op.”

„Goed zoo!” zeide Jack. „Dus dat is in ieder geval goed afgelopen.”

Mary keek hem onderzoekend aan, en er kwam een zekere bezorgdheid in haar oogen. „Is hier iets gebeurd?” vroeg zij.

Jack knikte bevestigend. Hier was iemand aan wien hij het vertellen kon. Hij dacht niet na over het moeilijke van het geval. Hij begreep enkel instinctmatig dat hij hulp noodig had, en dat hij die hulp kon vinden in die diepe, klare oogen. Hij hield zich echter enkel aan de bloote feiten, zooals die voorgevallen waren.

„Daar zit een heeleboel meer achter,” zeide Mary.

„Ja,” zeide hij. „Ik zal het je vertellen als ik kan.”

„Je moet me toestaan je te helpen,” zeide zij ernstig. „Ik begrijp de menschen zooveel beter dan jij.”

„De menschen?” zeide hij verwonderd.

„Ja, de Indianen,” zeide zij. „Ik geloof dat Jean Paul hier achter zit.”

Jack staarde haar aan. Hieraan had hij absoluut nog niet gedacht.

Hun verder gesprek werd gestoord door den gebruikelijken schrillen roep van de rivier, die aanduidde dat het gezelschap terugkeerde. Nu zij stroomafwaarts kwamen, konden zij tien mijlen per uur maken, en dus kwamen zij zeer kort na de Cranstons aan, die Seven Mile Creek een uur voor hen hadden verlaten.

Jack ging naar de anderen terug, die bij den ingang der groote tent stonden. Linda ontving hem koel, doch hij deed alsof hij het niet bemerkte.

„Wie zal het aan Sir Bryson vertellen?” zeide Vassall zacht.

„Dat zal ik wel doen,” zeide Jack beslist. „Ik moest hem toch in ieder geval spreken.”

„Waarover?” vroeg Linda.

„Over mijnconcessies,” zeide Jack, „en nog over andere dingen! Van avond moeten er allerlei dingen opgehelderd worden.”

Hij sprak met gemaakte onverschilligheid, doch niettemin klopte zijn hart sneller bij de gedachte, wat hij zou hebben te doorstaan.

Zij keek hem vragend aan.

„'t Is misschien goed het maar ineens te zeggen,” zeide Jack. „Ik ben Malcolm Piers.”

Vóór Mevrouw Worsley en Vassall nog gelegenheid hadden van hun stomme verbazing te bekomen bij het hooren van deze woorden, kwamen Sir Bryson en Baldwin Ferrie reeds van den rivieroever aanloopen. Het leek wel dat al Sir Bryson's rivierexpeditie gedoemd waren tot mislukking. Hij was woedend en trachtte tevergeefs het te verbergen. Hij ging de tent binnen zonder van iemand notitie te nemen. Baldwin Ferrie volgde hem. Zonder op orders te wachten, volgde ook Jack hen naar binnen.

(Wordt vervolgd.)

VERBETERING.

De voorplaat in ons vorig nummer is niet gereproduceerd naar een foto van C. Steenbergh, zooals bij vergissing daaronder stond vermeld: wij ontvingen ze van het *Leipziger Presse-büro*. Onze fotograaf is een bereisd man, maar tot het Heilige Land hebben zijne tochten zich nog niet uitgestrekt.

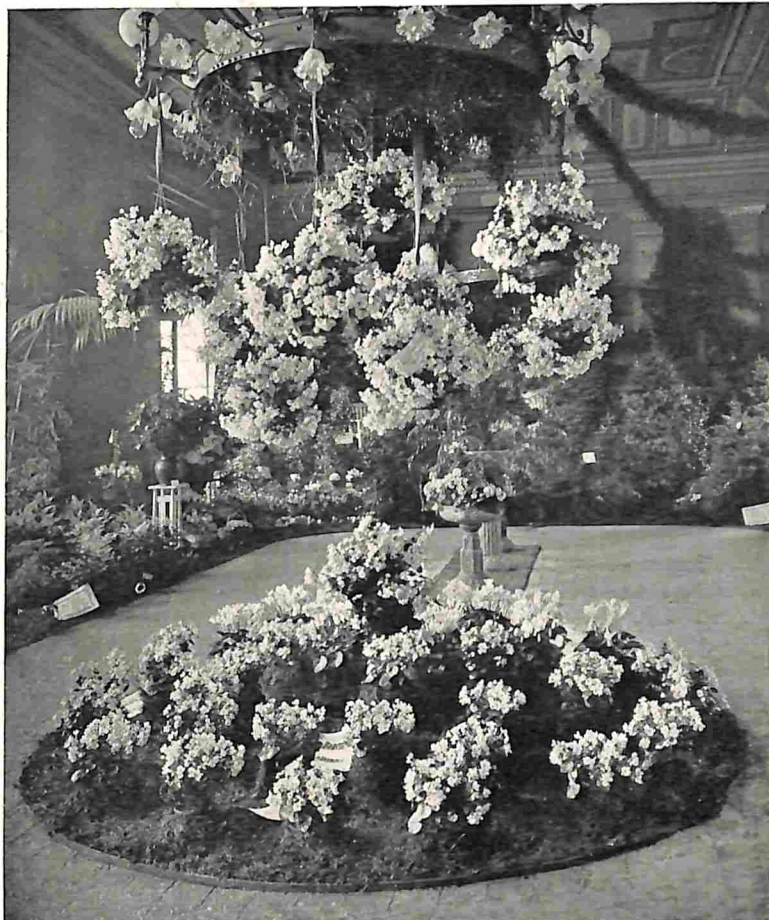

Foto C. Steenbergh.

DE HANGENDE BEGONIA'S OP DE KERSTMIS-KEURING VAN DE NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VOOR TUINBOUW- EN PLANTKUNDE IN DE ZALEN VAN „ARTIS” TE AMSTERDAM.

Inzending van D. Baardse Dzn. te Aalsmeer.